METHODE NEDERLANDS VOOR ANDERSTALIGEN

NEDERLANDS NAAR PERFECTIE

Emily Palmer
Miranda van 't Wout

Tweede, herziene druk

Boom

Met onderstaande unieke code krijg je toegang tot het extra materiaal bij *Nederlands naar perfectie*.

- Ga naar **www.nt2school.nl**.
- Maak een account en log in.
- Klik op ‘Activeer nieuw lesmateriaal’ en voer hier eenmalig onderstaande code in.
- Klik op ‘Bevestig’.
- Je kunt nu direct beginnen.
- Na activatie heb je een jaar lang toegang tot het materiaal.
  Je kunt daarna verlengen.

Voorwoord

Voor je ligt de geheel herziene uitgave van *Nederlands naar perfectie*, een totaalmethode die van niveau B2 toewerkt naar C1, het niveau dat nodig is om goed te kunnen functioneren in een academische studie- of werkomgeving. De eerste editie verscheen in 2015 bij Uitgeverij Coutinho. In de herziene uitgave hebben we de structuur en de opzet van de methode grotendeels behouden, maar de opdrachten zijn beter verdeeld over de twee teksten in elk hoofdstuk. Alle teksten en columns (op één column na) hebben we vervangen door actuelere artikelen, en ook de luisteropdrachten bestaan uit nieuw materiaal. Uiteraard zijn ook het aangeboden vocabulaire en de opdrachten aangepast. De meeste schrijf- en spreekopdrachten zijn nieuw, er is meer aandacht voor grammatica en we hebben uitspraakopdrachten toegevoegd. Ook de website bij dit boek is volledig vernieuwd.
Nederlands naar perfectie (van B2 naar C1) sluit aan op de reeks *Nederlands in gang* (tot A2), *Nederlands in actie* (van A2 naar B1) en *Nederlands op niveau* (van B1 naar B2). Samen vormen deze lesmethodes een complete leerlijn.

Dank
Allereerst bedanken we onze (voormalige) cursisten Aleksandra Westerveen-Wojtysiak, John-Harmen Valk, Loubna Khaled Alsayed, Łukasz Mateusiak, Maaia Jentus, Olga Kulikova, Safwan Abdulhamid en Svetlana Shcherbina, die de leesteksten hebben beoordeeld. Ook Isabelle Goulay willen we (postuum) bedanken voor haar betrokkenheid en ideeën.
Daarnaast zijn we veel dank verschuldigd aan alle collega-docenten die de hoofdstukken van kritisch en constructief commentaar hebben voorzien of ons anderszins bij het maken van dit boek hebben geholpen. Een speciaal woord van dank aan Hanna Tuijtel voor haar waardevolle suggesties en aan Thijs van der Linden voor het inspreken van de audio. Verder zijn we heel blij dat Marieke Goedegebure haar licht wilde laten schijnen op de uitspraakopdrachten, waarvoor we ideeën hebben ontleend aan haar boek *Verstaanbaar Nederlands in zeven stappen*. Tot slot bedanken we Hanna Maas voor de leuke illustraties die ons boek verluchtigen, en onze uitgever Alet Heezemans en redacteur Louise Prompers voor de fijne begeleiding.

We hebben *Nederlands naar perfectie* met veel enthousiasme en plezier herzien. We hopen dat de docenten en cursisten die met het boek werken er net zo veel plezier aan beleven.

Emily Palmer (Taalzeker, Utrecht) & Miranda van 't Wout (Academisch Talencentrum, Leiden), voorjaar 2025

Inhoud

Beste cursist 16

1 Economie en cultuur 19

Intro 20
Opdracht 1 | Spreken – Sollicitatietips 20
Tekst 1 | Heeft de brutale sollicitant de halve wereld? 21
Tekst en vocabulaire 21
Vragen vooraf 21
Tekst | Heeft de brutale sollicitant de halve wereld? 21
Vragen bij de tekst 25
Vocabulaire 25
Opdrachten 31
Opdracht 2 | Vocabulaire – Invullen 31
Opdracht 3 | Vocabulaire – Uitdrukkingen en woordgroepen 32
Opdracht 4 | Vocabulaire – Vaste combinaties 33
Opdracht 5 | Vocabulaire en spreken – Reageren 34
Opdracht 6 | Spreken – Solliciteren naar je droombaan 34
Opdracht 7 | Luisteren – Videofragment 35
Grammatica 1 | Adjectief 35
Opdracht 8 | Grammatica – Adjectief 36
Opdracht 9 | Grammatica en schrijven – Wervende tekst 36
Opdracht 10 | Spreken – Cultuurverschillen 37
Opdracht 11 | Schrijven – Wehkamp 38
Intro 39
Opdracht 12 | Luisteren – Videofragmenten 39
Opdracht 13 | Spreken – Het ui-diagram 39
Tekst 2 | Onzichtbare grenzen 40
Tekst en vocabulaire 40
Vraag vooraf 40
Tekst | Onzichtbare grenzen 40
Vragen bij de tekst 43
Vocabulaire 44
Opdrachten 47
Opdracht 14 | Vocabulaire – Invullen 47
Opdracht 15 | Grammatica en studievaardigheid – Structuurwoorden uit tekst 1 en 2 48
Opdracht 16 | Vocabulaire – Hoge hoed 48

Grammatica 2 | Indirecte rede 49
Opdracht 17 | Grammatica en spreken – Indirecte rede 49
Opdracht 18 | Grammatica – Ik heb gelezen dat … 50
Opdracht 19 | Studievaardigheid en spreken – Mening geven over salaris en werk 51
Opdracht 20 | Schrijven – Gedachten over taal, cultuur en werk 52
Opdracht 21 | Vocabulaire en spreken – Vragen naar en antwoord geven op 53
Opdracht 22 | Vocabulaire – Preposities 53
Opdracht 23 | Luisteren – Sketch 54
Column Paulien Cornelisse 55
Reflectie 56

2 Welzijn en voeding 57

Intro 58
Opdracht 1 | Vocabulaire – Je bent perfect zoals je bent 58
Tekst 1 | Botox in de boardroom 59
Tekst en vocabulaire 59
Vragen vooraf 59
Tekst | Botox in de boardroom 59
Vragen bij de tekst 63
Vocabulaire 63
Opdrachten 67
Opdracht 2 | Vocabulaire – Invullen 67
Opdracht 3 | Vocabulaire – Taboe 68
Opdracht 4 | Vocabulaire – Uitdrukkingen en woordgroepen 69
Opdracht 5 | Spreken – Reageren 69
Grammatica 1 | Het woordje 'er' 70
Opdracht 6 | Uitspraak – Wəgaandərvoor! 70
Opdracht 7 | Grammatica en spreken – 'Er' met prepositie 72
Opdracht 8 | Spreken – Eens of oneens? 73
Opdracht 9 | Luisteren – Liedje: ER is een feest 73
Intro 74
Opdracht 10 | Spreken – Waar zit meer suiker in? 74
Tekst 2 | Sugar swings 75
Tekst en vocabulaire 75
Tekst | Sugar swings 75
Vragen bij de tekst 78
Vocabulaire 78

Opdrachten 83
Opdracht 11 | Vocabulaire – Invullen 83
Opdracht 12 | Vocabulaire – Synoniemen 84
Opdracht 13 | Grammatica en spreken – Separabele werkwoorden 84
Opdracht 14 | Grammatica en spreken – Structuurwoorden uit tekst 1 en 2 86
Opdracht 15 | Schrijven – Creatief schrijven 87
Opdracht 16 | Luisteren – Videofragment 88
Opdracht 17 | Vocabulaire – Een wildvreemd spelletje 88
Grammatica 2 | 'Er' + prepositie, maar dan anders 90
Opdracht 18 | Grammatica en spreken – 'Er' + prepositie als vooruitwijzer 91
Opdracht 19 | Studievaardigheid en spreken – Feedback geven 92
Opdracht 20 | Spreken – Monoloog: een publiek toespreken 93
Opdracht 21 | Schrijven – Overgewicht 93
Opdracht 22 | Vocabulaire – Preposities 94
Opdracht 23 | Luisteren – Videofragment 94
Column Sylvia Witteman 95
Reflectie 96

3 Maatschappij en onderwijs 97

Intro 98
Opdracht 1 | Spreken – Hokjesdenken 98
Tekst 1 | Generatie XYZ 99
Tekst en vocabulaire 99
Tekst | Generatie XYZ 99
Vragen bij de tekst 103
Vocabulaire 103
Opdrachten 107
Opdracht 2 | Vocabulaire – Invullen 107
Opdracht 3 | Vocabulaire – Uitdrukkingen en woordgroepen 108
Opdracht 4 | Spreken – Reageren 108
Opdracht 5 | Studievaardigheid en lezen – Kernzinnen 109
Grammatica 1 | Complexe zinnen maken – structuurwoorden 110
Opdracht 6 | Grammatica – Complexe zinnen maken – structuurwoorden 111
Opdracht 7 | Grammatica en spreken – Artikel 112
Opdracht 8 | Luisteren – Videofragment 112
Opdracht 9 | Luisteren en schrijven – Dictoglos 112

Intro 113
Opdracht 10 | Spreken – Fokke & Sukke 113
Tekst 2 | Interview met Erik Meester 114
Tekst en vocabulaire 114
Tekst | Interview met Erik Meester 114
Vragen bij de tekst 117
Vocabulaire 118
Opdrachten 123
Opdracht 11 | Vocabulaire – Invullen 123
Opdracht 12 | Spreken – Goed onderwijs? 124
Opdracht 13 | Vocabulaire – Vaste combinaties 125
Opdracht 14 | Vocabulaire en schrijven – Zinnen afmaken 125
Opdracht 15 | Vocabulaire – Bepleiten / pleiten voor 126
Opdracht 16 | Grammatica – Structuurwoorden uit tekst 2 127
Opdracht 17 | Luisteren – Audiofragment 127
Grammatica 2 | Dubbele infinitief 128
Opdracht 18 | Grammatica en spreken – Perfectum met dubbele infinitief 129
Opdracht 19 | Spreken – Smartphones 129
Opdracht 20 | Studievaardigheid – Presenteren 130
Opdracht 21 | Spreken – Monoloog 131
Opdracht 22 | Schrijven – Essay: schoolsysteem 132
Opdracht 23 | Vocabulaire – Prepositie 133
Opdracht 24 | Luisteren – Sketch 133
Column Merel van Vroonhoven 134
Reflectie 135

4 Psychologie 137

Intro 138
Opdracht 1 | Vocabulaire – Stressbestendig, doortastend en ondeugend 138
Tekst 1 | Extravert & introvert 139
Tekst en vocabulaire 139
Vragen vooraf 139
Tekst | Extravert & introvert 139
Vragen bij de tekst 143
Vocabulaire 143

Opdrachten 147
Opdracht 2 | Vocabulaire – Invullen 147
Opdracht 3 | Vocabulaire – Uitdrukkingen en woordgroepen 148
Opdracht 4 | Spreken – Weet je wat ik heb gelezen? 149
Grammatica 1 | Imperatief 149
Opdracht 5 | Grammatica en spreken – Verzin het maar! 150
Opdracht 6 | Spreken – Hoe reageer jij? 151
Opdracht 7 | Spreken – De juiste toon vinden 152
Opdracht 8 | Uitspraak – Klemtoon 154
Opdracht 9 | Schrijven – Haiku: geluk 155
Intro 156
Opdracht 10 | Luisteren – Angst 156
Tekst 2 | Misofonie 157
Tekst en vocabulaire 157
Vragen vooraf 157
Tekst | Misofonie 157
Vragen bij de tekst 160
Vocabulaire 161
Opdrachten 164
Opdracht 11 | Vocabulaire – Invullen 164
Opdracht 12 | Vocabulaire en spreken – Wat weet je van misofonie? 165
Opdracht 13 | Vocabulaire – Prefixen 165
Opdracht 14 | Spreken – De duivelse droom 166
Opdracht 15 | Luisteren – Audiofragment 166
Grammatica 2 | Modale partikels 167
Opdracht 16 | Grammatica en spreken – Nou toch nog maar wel eens even 167
Opdracht 17 | Grammatica – Volgorde modale partikels 168
Opdracht 18 | Luisteren en grammatica – Probeer het maar 169
Opdracht 19 | Spreken – Monoloog: spreken en zijn 170
Opdracht 20 | Schrijven – Formele mail 171
Opdracht 21 | Vocabulaire en spreken – Vragen naar en antwoord geven op 172
Opdracht 22 | Vocabulaire – Preposities 172
Opdracht 23 | Luisteren – Sketch 173
Column Japke-d. Bouma 174
Reflectie 176

5 Duurzaamheid en klimaat 177

Intro 178
Opdracht 1 | Spreken – Een beter milieu begint bij jezelf 178
Tekst 1 | We moeten nu al bouwen alsof het 2050 is 178
Tekst en vocabulaire 178
Vraag vooraf 178
Tekst | We moeten nu al bouwen alsof het 2050 is 178
Vragen bij de tekst 182
Vocabulaire 183
Opdrachten 186
Opdracht 2 | Vocabulaire – Invullen 186
Opdracht 3 | Vocabulaire en spreken – Reageren 186
Opdracht 4 | Lezen en studievaardigheid – Tussenkopjes kiezen 188
Opdracht 5 | Luisteren – Videofragment 188
Grammatica 1 | Relatieve bijzinnen 188
Opdracht 6 | Grammatica en spreken – Verwijzen – kruiswoordraadsel 189
Opdracht 7 | Grammatica en schrijven – Verwijzen – Rara … 190
Opdracht 8 | Lezen en studievaardigheid – Hittegolf 190
Opdracht 9 | Uitspraak – Assimilatie 191
Intro 193
Opdracht 10 | Spreken – Voedselafdruk 193
Tekst 2 | Van melkveebedrijf naar voedselbos 194
Tekst en vocabulaire 194
Tekst | Van melk*vee*bedrijf naar voedselbos 194
Vragen bij de tekst 197
Vocabulaire 199
Opdrachten 202
Opdracht 11 | Vocabulaire – Invullen 202
Opdracht 12 | Vocabulaire – Synoniemen 203
Opdracht 13 | Vocabulaire en spreken – Reageren 203
Opdracht 14 | Schrijven en spreken – Tuinieren 204
Opdracht 15 | Luisteren – Videofragment 205
Opdracht 16 | Schrijven – Opiniërende tekst 205
Opdracht 17 | Spreken – Op naar een circulaire economie 206
Grammatica 2 | Separabele werkwoorden (met een ander werkwoord) 207
Opdracht 18 | Grammatica – Separabele en niet-separabele werkwoorden 208
Opdracht 19 | Spreken – Een beter milieu begint bij jezelf 209
Opdracht 20 | Spreken – Monoloog: klimaatdemonstraties 210
Opdracht 21 | Studievaardigheid – Samenvatten 211

Opdracht 22 | Schrijven en studievaardigheid – Een samenvatting schrijven 213
Opdracht 23 | Vocabulaire – Preposities 213
Opdracht 24 | Luisteren – Liedje 214
Column Peter de Waard 215
Reflectie 216

6 Rechten 217

Intro 218
Opdracht 1 | Spreken – Beter een goede buur ... 218
Tekst 1 | De rijdende rechter 219
Tekst en vocabulaire 219
Vooraf 219
Tekst | De rijdende rechter 219
Vragen bij de tekst 223
Vocabulaire 224
Opdrachten 228
Opdracht 2 | Vocabulaire – Invullen 228
Opdracht 3 | Vocabulaire en spreken – Dobbelspelletje 229
Opdracht 4 | Vocabulaire – Uitdrukkingen en woordgroepen 230
Opdracht 5 | Spreken – Buren 231
Grammatica 1 | Passief 232
Opdracht 6 | Grammatica en spreken – Van actief naar passief 232
Opdracht 7 | Grammatica en spreken – Wat is er gebeurd? Wat moet er gebeuren? 233
Opdracht 8 | Luisteren | Videofragment 234
Opdracht 9 | Spreken – Assertief 234
Opdracht 10 | Luisteren – Videofragmenten 236
Opdracht 11 | Spreken – Monoloog: heb je het recht om ...? 236
Intro 237
Opdracht 12 | Vocabulaire – Misdaad 237
Tekst 2 | Slimmer straffen 238
Tekst en vocabulaire 238
Vragen vooraf 238
Tekst | Slimmer straffen 238
Vragen bij de tekst 242
Opdracht 13 | Studievaardigheid – Tussenkopjes bedenken 243
Vocabulaire 243

Opdrachten 247
Opdracht 14 | Vocabulaire – Invullen 247
Opdracht 15 | Vocabulaire – Synoniemen 248
Opdracht 16 | Vocabulaire en spreken – Reageren 248
Opdracht 17 | Uitspraak – Quiz: waar ligt de klemtoon? 249
Opdracht 18 | Luisteren – Videofragment 249
Grammatica 2 | Meerdere werkwoorden achter elkaar in de zin 249
Opdracht 19 | Grammatica – Ik denk dat ik wel weet wat de volgorde zou moeten zijn 250
Opdracht 20 | Grammatica – Zinnen met meerdere werkwoorden 250
Opdracht 21 | Vocabulaire – Prefixen 251
Opdracht 22 | Luisteren – Audiofragment 252
Opdracht 23 | Spreken – Debat: beveiligingscamera's 252
Opdracht 24 | Vocabulaire – Preposities 253
Opdracht 25 | Schrijven – Onrecht 254
Column Inge Schilperoord 255
Reflectie 256

7 Filosofie en ethiek 257

Intro 258
Opdracht 1 | Spreken – Omdenken 258
Tekst 1 | Een offline leven past veel beter bij de mensensoort 259
Tekst en vocabulaire 259
Vragen vooraf 259
Tekst | Een offline leven past veel beter bij de mensensoort 259
Vragen bij de tekst 263
Opdracht 2 | Lezen en studievaardigheid – Strookjes 264
Vocabulaire 265
Opdrachten 269
Opdracht 3 | Vocabulaire – Invullen 269
Opdracht 4 | Vocabulaire – Uitdrukkingen en woordgroepen 270
Opdracht 5 | Vocabulaire – Welk werkwoord kies je? 270
Opdracht 6 | Spreken – Superintelligentie 271
Grammatica 1 | Zullen en zouden 272
Opdracht 7 | Grammatica – Zullen of zouden? 273
Opdracht 8 | Grammatica en spreken – Zullen we even oefenen? 273
Opdracht 9 | Luisteren – Videofragment 274
Opdracht 10 | Schrijven – Foute keuze 274

Intro 275
Opdracht 11 | Luisteren – Videofragment 275
Tekst 2 | Dieren gebruiken als orgaandonor, mag dat? 275
Tekst en vocabulaire 275
Vragen vooraf 275
Tekst | Dieren gebruiken als orgaandonor, mag dat? 275
Vragen bij de tekst 279
Vocabulaire 280
Opdrachten 282
Opdracht 12 | Vocabulaire – Invullen 282
Opdracht 13 | Vocabulaire en spreken – Reageren 283
Opdracht 14 | Uitspraak – Klemtoonverschuiving 283
Opdracht 15 | Spreken – Dilemma levertransplantatie 285
Opdracht 16 | Grammatica – Structuurwoorden uit tekst 1 en 2 286
Grammatica 2 | Irrealis in het verleden 287
Opdracht 17 | Grammatica – Als ik deze opdracht niet had gemaakt, … 288
Opdracht 18 | Spreken – Morele dilemma's 288
Opdracht 19 | Spreken – Monoloog: dilemma 289
Opdracht 20 | Schrijven en studievaardigheid – Betoog 289
Opdracht 21 | Vocabulaire – Preposities 292
Opdracht 22 | Luisteren – Sketch 292
Opdracht 23 | Luisteren – Liedje 292
Column Ben Tiggelaar 293
Reflectie 294

8 Techniek en vooruitgang 295

Intro 296
Opdracht 1 | Spreken – Loesje 296
Tekst 1 | Trauma's verwerken met deepfake 297
Tekst en vocabulaire 297
Vragen vooraf 297
Tekst | Trauma's verwerken met deepfake 297
Vragen bij de tekst 301
Vocabulaire 302
Opdrachten 304
Opdracht 2 | Vocabulaire – Invullen 304
Opdracht 3 | Vocabulaire – Vaste combinaties met 'raken' 305
Opdracht 4 | Spreken en vocabulaire – Dialoog 306
Grammatica 1 | Lidwoorden 306
Opdracht 5 | Grammatica – *De*, *het* of *een*? 308

Opdracht 6 | Grammatica en spreken – Een 1-minuutverhaaltje met *de*, *het*, *een* 308
Opdracht 7 | Luisteren – Videofragment 309
Opdracht 8 | Schrijven – Zinnen maken 309
Opdracht 9 | Spreken – Monoloog over AI 309
Intro 310
Opdracht 10 | Lezen – Gedicht 310
Tekst 2 | Het tosti-ijzer als summum 311
Tekst en vocabulaire 311
Tekst | Het tosti-ijzer als summum 311
Vragen bij de tekst 314
Vocabulaire 314
Opdrachten 316
Opdracht 11 | Vocabulaire – Invullen 316
Opdracht 12 | Vocabulaire – Uitdrukkingen en woordgroepen 317
Opdracht 13 | Vocabulaire en spreken – Reageren 318
Opdracht 14 | Vocabulaire – Bingo met synoniemen 318
Opdracht 15 | Uitspraak – Zinsaccent (intonatie) 319
Grammatica 2 | Het woordje 'het' 321
Opdracht 16 | Grammatica – Vergeet 'het' niet 321
Opdracht 17 | Grammatica en spreken – Het is een rare 'het', maar je zult het ermee moeten doen 322
Opdracht 18 | Grammatica en schrijven – Structuurwoorden: strookjes 323
Opdracht 19 | Spreken en schrijven – Grafieken 324
Opdracht 20 | Spreken – Slimme technologie 328
Opdracht 21 | Spreken – Toekomst 329
Opdracht 22 | Schrijven – Een doemscenario en een rooskleurig toekomstbeeld 329
Opdracht 23 | Vocabulaire – Prepositities 330
Opdracht 24 | Luisteren – Sketch 330
Column Emine Uğur 331
Reflectie 332

Bijlagen
Bijlage 1a Structuurwoorden – overzicht 333
Bijlage 1b Handige zinnen voor het houden van een presentatie 338
Bijlage 2 Antwoorden 341

Illustratieverantwoording 368

Beste cursist,

Je beheersing van de Nederlandse taal is al heel goed. Je hebt inmiddels niveau B2 van het Europees Referentiekader (ERK) bereikt, maar je wilt je Nederlands naar een nog hoger niveau brengen. Dat kan met de lesmethode die voor je ligt. *Nederlands naar perfectie* werkt toe naar niveau C1.

Op deze pagina's geven we je informatie over het boek aan de hand van de gebruikte pictogrammen.

Dit is het pictogram voor **lezen**.
Het boek heeft acht hoofdstukken die zijn opgebouwd rondom een thema. Elk hoofdstuk bevat twee leesteksten met vragen. Dit zijn wat langere artikelen, veelal met een populairwetenschappelijk karakter. Aan het eind van elk hoofdstuk vind je een column van een – steeds wisselende – bekende Nederlandse columnist.

Dit is het pictogram voor **vocabulaire**.
Bij de teksten vind je vocabulairelijsten met voorbeeldzinnen en opdrachten. De complete woordenlijst is online te vinden. Op niveau B2 ken je de meest frequente woorden al. Daarom leer je in dit boek ook woorden die wat minder vaak voorkomen, maar die wel belangrijk zijn voor een academische studie of carrière. De woorden die heel infrequent zijn, hoef je alleen passief te kennen. Deze zijn aangegeven met een sterretje (*). Daarnaast bevatten de vocabulairelijsten ook woorden die weliswaar alledaagser zijn, maar die veel cursisten toch nog niet actief blijken te gebruiken. Ook oefen je met synoniemen, vaste combinaties en woorden met een prefix. Aan het eind van elk hoofdstuk vind je een oefening met preposities. Op de website vind je extra opdrachten met het vocabulaire en de preposities uit het hoofdstuk. Verder wordt er veel aandacht besteed aan de uitdrukkingen en woordgroepen die in de teksten voorkomen.

Dit is het pictogram voor **spreken**.
In de spreekopdrachten word je uitgedaagd het aangeboden vocabulaire toe te passen. Ook is er veel aandacht voor discussies en monologen, waarbij je oefent een coherent verhaal te vertellen. Het gaat daarbij om het duidelijk verwoorden van je eigen mening, het vinden van de juiste toon en een goed gebruik van structuurwoorden.

Dit is het pictogram voor **uitspraak**.
Een goede uitspraak en intonatie zijn belangrijk als je duidelijk wilt overkomen. Daarom besteden we in het boek aandacht aan klemtoon, assimilatie en zinsaccent. Bovendien kun je alle leesteksten en het vocabulaire uit het boek beluisteren op de website.

Dit is het pictogram voor **luisteren**.
In elk hoofdstuk vind je één of twee luisteropdrachten. De video- en audiofragmenten kun je bekijken en/of beluisteren via de website. Alle fragmenten zijn authentiek. In elk hoofdstuk is ook een liedje en/of sketch opgenomen.

Dit is het pictogram voor **schrijven**.
Elk hoofdstuk bevat schrijfopdrachten die als doel hebben nieuw geleerd vocabulaire of lastige grammaticale constructies toe te passen en het schrijfgemak en het schrijfplezier te vergroten. De kortere opdrachten zijn geschikt om in de les te doen. De grotere schrijfopdrachten aan het eind van elk hoofdstuk zijn bedoeld als huiswerkopdracht.

Dit is het pictogram voor **grammatica**.
Op dit hoge niveau zijn er geen nieuwe grammaticaregels meer om aan te bieden, maar de ervaring heeft ons geleerd dat cursisten er vaak behoefte aan hebben om bepaalde regels op te frissen en uit te diepen. Vandaar dat we in elk hoofdstuk twee grammaticaonderwerpen aanbieden.

Dit is het pictogram voor **studievaardigheid/taalfunctie**.
Aangezien dit boek bedoeld is voor hoogopgeleide anderstaligen die het Nederlands nodig hebben voor hun studie of beroep, besteden we ook aandacht aan belangrijke studievaardigheden. Zo ga je oefenen met samenvatten, een betoog schrijven, een monoloog houden en een discussie voeren. De nadruk ligt hierbij op de talige kant, dus niet zozeer op het aanleren van de vaardigheid op zich. Als je meer informatie nodig hebt, kun je op de website terecht voor links naar handige sites.

Dit is het pictogram voor **website**.
Op de website zijn niet alleen de audiobestanden van de leesteksten en de vocabulairelijsten te vinden, maar ook de audio bij de uitspraakopdrachten in het boek. Bovendien vind je er extra oefeningen met het vocabulaire en de uitdrukkingen en woordgroepen uit de teksten, grammatica- en

prepositieoefeningen, liedjes en sketches en links naar andere leerzame sites over academische vaardigheden. Tot slot heb je de website nodig voor de luisteropdrachten. Je kunt daar ook de bijbehorende transcripten downloaden.

We wensen je veel plezier met deze herziene versie van *Nederlands naar perfectie!*

Emily Palmer en Miranda van 't Wout

1 Economie en cultuur

solliciteren – adjectieven – culturele verschillen – indirecte rede – mening geven

Intro

Opdracht 1 | Sollicitatietips

Een sollicitatiegesprek duurt gemiddeld 40 minuten, maar uit onderzoek blijkt dat vaak al in de eerste 90 seconden wordt besloten of de kandidaat een goede kans maakt of niet. De eerste indruk is daarom heel belangrijk. Hieronder staan drie tips om een goede indruk te maken. Welke tips heb jij nog meer voor mensen die gaan solliciteren?

1 Kom op tijd!
2 Zorg dat je lekker ruikt.
3 Geef een goede handdruk.
4 _____
5 _____
6 _____

Tekst 1 | Heeft de brutale sollicitant de halve wereld?

Tekst en vocabulaire

Vragen vooraf
Beantwoord de volgende vragen voordat je de tekst gaat lezen.

1 Welke arbeidsvoorwaarden ken je? Welke vind je belangrijk?
2 Op welk moment in het sollicitatieproces begin je over arbeidsvoorwaarden?
3 Waar staat de afkorting cao voor? En wat houdt een cao in?
4 De titel de tekst is: 'Heeft de brutale sollicitant de halve wereld?' Deze titel is gebaseerd op de uitdrukking 'De brutalen hebben de halve wereld'. Wat betekent deze uitdrukking?

Heeft de brutale sollicitant de halve wereld?

Kun je als sollicitant in deze markt vragen wat je maar wilt? Soms wel, zeggen de experts in dit artikel. Maar als werkgever moet je *beducht zijn voor scheve ogen*. Gelijke functies ongelijk belonen levert een risico op. Advies voor beide partijen: 'Zoek het in ontwikkeling en waardering.'

Een *forse* entreebonus (ook wel de Golden Hello), een *riant* salaris, *piekfijne* arbeidsvoorwaarden, volop flexibiliteit en *als klap op de vuurpijl* een blijf-premie (Stay-on-bonus), als je het minimaal een halfjaar volhoudt. Het zijn gouden tijden toch, voor sollicitanten?

Loopbaanadviseur Diederik van Dorth tot Medler, die een boek schreef over het maken van een geslaagde carrièreswitch, is er niet zo zeker van dat elke sollicitant *zich* superieur *waant*. 'Ik merk dat degene die solliciteert toch nog vaak onzeker en bescheiden is. We zijn *nu eenmaal* gewend dat de macht aan de andere kant van de tafel ligt. En ja, of je nu zes tegenkandidaten hebt of een, mensen willen toch heel graag die baan. En dan *doen* ze *water bij de wijn* of *nemen* niet *de regie* over het gesprek.'

Het ligt wel een beetje aan de sector, zegt Thomas Boerefijn, van recruitmentbureau Robert Walters, die voor veel

financials *bemiddelt*. 'Een goede accountant wordt minimaal dagelijks via LinkedIn *benaderd* voor functies. Die kent echt zijn waarde wel en dan kun je sturend zijn in het gesprek. In de praktijk blijkt dat werkgevers bereid zijn om in forse salarisvoorstellen mee te gaan.' Dat kan leiden tot grote verschillen met de medewerkers die er al zaten. Boerefijn: 'Soms krijgt de nieuweling € 10.000 per jaar meer. Of de nieuwkomer met slechts drie jaar ervaring krijgt evenveel als een zittende medewerker met tien jaar ervaring.' Dat kan tot scheve ogen leiden. 'Er wordt altijd gepraat tussen collega's. Zoiets *komt uit*. Je moet dus ook met je huidige werknemers in gesprek.'

Meer betalen is populair

Eefje Brul, beleidsmedewerker bij werkgeversvereniging AWVN, is wat *huiverig* voor salarissen die continu opwaarts gaan. 'Wanneer werkgevers steeds elkaars werknemers *wegkapen* door meer geld te bieden, is dat op een gegeven moment niet meer te betalen.' Uit een ledenonderzoek van AWVN blijkt dat werkgevers *alles uit de kast halen*, maar dat ze ook *vrezen* voor het *ontsporen* van de *onderlinge* salarisconcurrentie. Het leidt *immers* niet tot meer mensen op de arbeidsmarkt. En bovendien zorgt het voor scheve verhoudingen binnen bedrijven. Brul: 'Wij adviseren dan ook liever eenmalige extra's.'

Toch blijkt uit het onderzoek dat meer betalen populair is. Werkgevers kiezen bijvoorbeeld voor hoger inschalen binnen de salarisgroep, de nieuwe collega in een hogere schaal plaatsen of (in geval van een minimum-cao) betalen boven het schaalmaximum.

De Wehkamp-zaak

Of ze daarbij juridisch advies inwinnen, vraagt advocaat arbeidsrecht Ben Schröder, van Damsté Advocaten, zich ernstig af. 'Ik vrees dat werkgevers het gewoon maar doen onder het motto "dat zien we later wel". Maar je moet echt uitkijken wanneer je gelijke functies ongelijk gaat belonen en al helemaal wanneer een klagende werknemer onderdeel is van een wettelijk beschermde groep, dus wanneer geslacht, religie, leeftijd of nationaliteit een rol spelen.'

Schröder legt uit dat je alleen ongelijk mag belonen als je daar een objectieve *rechtvaardiging* voor hebt, zoals ervaringsjaren of vooropleiding. Of de *krappe* arbeidsmarkt een valide reden is om ongelijk te belonen? 'Ik vraag me af of zo'n argumentatie in de rechtszaal *standhoudt*.' Hij verwijst daarbij

naar de inmiddels bekende Wehkamp-zaak, waarin een vrouwelijke jurist *aanzienlijk* minder verdiende dan haar mannelijke collega in exact dezelfde functie. 'Daarin is nog eens duidelijk gesteld dat onderhandelingsvaardigheden niet gelden als objectieve grond. Natuurlijk mag je proberen er het beste uit te halen, maar je positie moet wel gevoed zijn met relevante werkervaring, speciale kwaliteiten of opleidingen die bijzonder nuttig zijn voor de functie. Alleen wanneer die er zijn, heeft een werkgever een objectieve grond om hoger te belonen.'

Gelijke monniken

Wil je de nieuwe werknemer *koste wat het kost* binnenhalen en twijfel je of dat objectief gerechtvaardigd is, dan *zit er* soms *niets anders op* dan ook het bestaande personeel in dezelfde functie hoger te gaan belonen, zegt Schröder. 'Dan voorkom je meteen dat zij naar de concurrent lopen.' Uit onderzoek van recruitmentbureau Robert Half blijkt dat werkgevers zich daar bewust van zijn. *Maar liefst* zeven van de tien werkgevers in dat onderzoek betalen nieuwkomers meer dan zittende werknemers. Iets meer dan de helft trekt dat vervolgens weer recht na de eerstvolgende opslagronde, en nog eens 28% past salarissen direct aan om verschillen te voorkomen. *Dat laat onverlet dat* er ook bedrijven zijn die de verschillen in stand laten.

Een sollicitant kan dus meer salaris eisen en dat werkt in veel gevallen zelfs door op het hele loongebouw. Maar toch: wie *zich blindstaart op* salaris kan *bedrogen uitkomen*, weet loopbaanadviseur Van Dorth tot Medler. 'Dan wordt er overgestapt naar een nieuwe baan met een fijn salaris, maar krijg je helemaal niet de ruimte die je had verwacht. Natuurlijk moet je een passend salaris krijgen, maar al die *toeters en bellen* verblinden alleen maar.' Ontwikkelmogelijkheden staan dan ook prominent op het lijstje dat hij zijn solliciterende klanten meegeeft. 'Je moet de zaken die jij belangrijk vindt heel *uitvoerig* uitvragen. Aan wie moet ik rapporteren en hoe vaak? Hoeveel ruimte is er voor initiatief en waar blijkt dat uit? Welke verantwoordelijkheden krijg ik precies en aan welke projecten ga ik werken? Kan ik een opleiding volgen?'

Thomas Boerefijn merkt op dat het een goede tijd is om een verticale 'stretch' te maken. 'Een werkgever is bereid om niet strak vast te houden aan het lijstje met kwalificaties, maar

ook naar groeipotentieel van een kandidaat te kijken.' Hij denkt dat dat grote kansen biedt voor de dertiger die droomt van een visitekaartje met de titel ceo. 'Je kunt wel gaan voor het salaris op de korte termijn, maar het is veel slimmer om nu ergens te gaan werken waar je grote stappen kunt zetten en snel kunt doorstoten. Daar kun je ook al afspraken over maken. Vraag bijvoorbeeld meteen om een coach.'

Geen eenheidsworst

Naast een *fraai* salaris en een flinke stap omhoog, kunnen sollicitanten flexibiliteit als voorwaarde voor hun komst stellen. Boerefijn: 'Recentelijk heb ik nog voor iemand bemiddeld die fulltime wil werken maar wel een dag thuis met zijn kind wil zijn. De uren maakt hij flexibel gedurende de week. Zoiets is absoluut geen probleem meer.' Maar werkgevers moeten daar geen eenheidsworst van maken, de ene werknemer is de andere niet. Van Dorth tot Medler *bespeurt* een tegenbeweging: mensen die heel ongelukkig worden van thuiswerken.

'Vraag in je gesprek wat er gedaan wordt aan de onderlinge *cohesie*.' Ook Boerefijn ziet dat het welzijn van de medewerker belangrijker wordt. 'Denk aan een vitaliteitsbudget om fit te blijven, een verzorgde gezamenlijke lunch op het werk en veel aandacht voor leuke dingen, teamuitstapjes en feestjes.'

Eefje Brul, ten slotte, verlegt de aandacht graag naar de bestaande werknemers. 'Natuurlijk kun je focussen op nieuwelingen, maar wie heb je al? Is daar niet iemand toe aan een nieuwe stap? Je kunt een sollicitant *het voordeel van de twijfel geven*, maar vergeet je huidige personeel niet. Dat is ook een manier om te voorkomen dat zij worden weggekaapt.' Ook wijst ze op het arbeidspotentieel onder deeltijders. 'Onderzoek of je die kunt verleiden meer uren te gaan werken. Bovendien is dit een mooi moment om inclusiever te *werven*. Zoek eens op een andere plek. We vergeten het weleens, maar er staan nog steeds veel mensen aan de kant.'

Bron: Jannie Benedictus, *Het Financieele Dagblad*, 28 december 2022

Vragen bij de tekst

1 In de tekst staat: 'Advies voor beide partijen: "Zoek het in ontwikkeling en waardering."' Wat wordt hiermee bedoeld?
2 Regel 23-28. Zeg in eigen woorden: 'Diederik van Dorth tot Medler is er niet zo zeker van dat elke sollicitant zich superieur waant.'
3 De volgende uitspraken gaan over de financiële sector (regel 41-66). Zijn ze waar of niet waar?
   a Sollicitanten durven vaak scherp te onderhandelen.
   b Er kunnen grote salarisverschillen voorkomen.
4 Regel 101-115. Kies het juiste antwoord.
   Ben Schröder denkt dat ...
   ☐ a managers geen rekening houden met geslacht, religie, leeftijd of nationaliteit.
   ☐ b nieuwe collega's standaard hogere salarissen krijgen aangeboden dan zittend personeel.
   ☐ c sollicitanten niet altijd goed weten wat hun rechten zijn.
   ☐ d werkgevers zich onvoldoende laten voorlichten over wat er wettelijk is toegestaan.
5 In regel 128 wordt de Wehkamp-zaak genoemd. Wat laat dit voorbeeld zien?
6 Welke adviezen over het huidige personeel geeft Eefje Brul aan het eind van het artikel? Zeg het in je eigen woorden.

Op de website vind je van elke tekst en het bijbehorende vocabulaire ook de ingesproken versie, zodat je de teksten en woorden ook kunt beluisteren.

Vocabulaire

De woorden met een sterretje (*) hoef je alleen passief te kennen. Je hoeft ze dus niet zelf te kunnen gebruiken. De afkorting 'sep.' staat voor separabel werkwoord.

*** beducht zijn voor** (r. 7)	• De moeder wist hoe graag haar zesjarige zoontje zijn favoriete programma af wilde kijken, dus toen ze vond dat hij moest stoppen, was ze beducht voor zijn reactie.
fors (r. 14)	• Er is forse kritiek geuit op dat wetsvoorstel. • Het aantal werknemers in ons bedrijf is de afgelopen jaren fors gestegen: we zijn van 12 naar 25 medewerkers gegaan.
riant (r. 15)	• Hij heeft onlangs een enorme promotie op zijn werk gekregen. Dat maakt dat hij nu een riant salaris heeft.

piekfijn (r. 16)	• Mijn oma doet altijd lippenstift op voordat ze de deur uitgaat en ze zorgt ervoor dat haar haar goed zit. Ze ziet er altijd piekfijn uit. • Alle kleding die ik tot nu toe online heb gekocht, ontving ik steeds in piekfijne staat.
*** zich (...) wanen** (r. 28)	• Mensen die zich superieur wanen, denken dat ze beter zijn dan anderen. • Het eiland waar we vakantie vierden, was echt fantastisch: een azuurblauwe zee, hagelwitte stranden, geen wolkje aan de lucht ... We waanden ons in het paradijs!
nu eenmaal (r. 31-32)	• Je kunt wel boos zijn dat de treinen vandaag niet rijden, maar het is nu eenmaal zo. Je kunt het dus beter accepteren en een andere oplossing zoeken.
bemiddelen (r. 45)	• De huurder had een conflict met de verhuurder. Omdat beide partijen het samen niet eens konden worden, hebben ze een externe instantie gevraagd om in deze zaak te bemiddelen.
› de bemiddelaar	• Eric was het niet eens met een besluit van zijn leidinggevende. Een onafhankelijke bemiddelaar heeft er uiteindelijk voor gezorgd dat er een oplossing kwam waar beide partijen mee konden leven.
benaderen (r. 47)	• Ik zoek iemand die mij kan helpen met klussen. Weet jij wie ik daarvoor kan benaderen? • Je kunt het probleem van verschillende kanten benaderen. De ene persoon ziet vooral de sociale aspecten, terwijl een ander er vanuit een financieel perspectief naar kijkt.
uitkomen (kwam uit, is uitgekomen) (sep.) (r. 64)	• Je kunt maar beter meteen vertellen dat je een fout hebt gemaakt, want vroeg of laat komt dat toch wel uit. En als je collega's dan ontdekken dat je deze informatie hebt achtergehouden, vinden ze je niet zo betrouwbaar. • Mijn droom is uitgekomen: ik heb een parachutesprong gemaakt! • Gillian, ben je vanmiddag thuis en komt het uit als ik even langskom? Eerlijk zeggen als het niet uitkomt, hè?

huiverig (r. 71)	• Het is logisch dat de medewerkers in het begin niet zo enthousiast waren over de nieuwe software. Het is algemeen bekend dat mensen huiverig zijn voor veranderingen.
*** wegkapen (sep.)** (r. 74-75)	• Ik wilde die jurk kopen, maar iemand heeft hem voor mijn neus weggekaapt. Nu moet ik dus een andere zoeken.
vrezen (r. 80-81)	• Eerst geloofde ik hem niet toen hij zei dat hij moeilijker een baan kan vinden vanwege zijn buitenlandse achternaam, maar ik vrees dat het waar is. • Is de koffieautomaat echt stuk? – Ik vrees van wel. • De directie heeft gisteren bekendgemaakt dat het bedrijf moet bezuinigen. Ik vrees het ergste. Ik ben bang dat ik mijn baan kwijtraak.
› **de vrees**	• De vrees bestaat dat het bedrijf zodanig moet bezuinigen dat er ontslagen zullen vallen.
› ***ook:*** **hoogtevrees, pleinvrees, smetvrees, watervrees**	• Lennart is de hele dag bezig zijn bureau schoon te maken. Volgens mij heeft hij smetvrees.
ontsporen (een trein, een project, iemand) (r. 81)	• De trein ontspoorde door een botsing met een overstekende vrachtwagen. De machinist moest hard remmen waardoor een wagon kantelde en de trein van de rails raakte. (*letterlijk*) • Als jongeren met problemen niet de juiste zorg krijgen, lopen ze het risico te ontsporen. Dan gaan ze het verkeerde pad op en ontstaan er nog veel meer problemen. Daarom moeten ze op tijd geholpen worden. (*figuurlijk*)
onderling (r. 82)	• Ik weet niet wie er aan de beurt is om af te wassen. Dat moeten jullie onderling maar uitvechten. • De buren bieden elkaar onderlinge hulp. Dankzij die hulp ervaren de bewoners de buurt als zeer positief.
immers (r. 83)	• Ik denk dat Sabine dit project heel goed kan leiden. Ze heeft immers veel ervaring als projectleider.
*** de rechtvaardiging** (r. 119-120)	• Ik begrijp dat het winkelpersoneel aan het einde van een lange dag naar huis wil, maar dat vind ik nog geen rechtvaardiging voor het feit dat we zo onaardig werden behandeld.

› **rechtvaardigen**	• Toen hij was gestopt met zijn studie, probeerde hij zijn besluit tegenover zijn ouders te rechtvaardigen. Hij legde uit dat hij de opleiding te theoretisch vond en dat hij liever iets zocht wat beter bij hem paste.
krap (r. 122)	• Na het eten zit mijn broek altijd te krap. Als niemand kijkt, doe ik snel even een knoopje los. • Helaas kan ik niet met jullie mee naar dat dure concert. Ik zit deze maand een beetje krap met geld.
› **de krapte**	• Door de krapte op de huizenmarkt is het voor starters moeilijk om een huis te kopen.
standhouden (hield stand, heeft standgehouden) (sep.) (r. 126)	• Mijn broertje heeft sinds kort een vriendin. Ik ben benieuwd hoelang die relatie standhoudt. Zij wil zich namelijk niet binden.
› **in stand houden / in stand laten**	• Door alleen mooie foto's te delen op sociale media, houden we het idee in stand dat ons leven perfect is.
aanzienlijk (r. 129)	• Sinds vorig jaar delen we onze auto met de buren. Dat scheelt aanzienlijk in de kosten. Zo besparen we maandelijks veel geld. • Na het functioneringsgesprek heb ik een aanzienlijke salarisverhoging gekregen. Ik had wel verwacht dat ik er iets bij zou krijgen, maar dit is veel meer dan ik had durven hopen.
zich blindstaren op (sep.) (r. 178)	• Als je een baan zoekt, moet je je niet blindstaren op het salaris. Andere zaken spelen namelijk ook een belangrijke rol, zoals de sfeer in het team, de taken die je krijgt en de flexibiliteit.
› **staren**	• Wat zit je te staren? Ik dacht dat je ergens naar keek, maar volgens mij zie je niets! Je bent met je gedachten heel ergens anders, hè?
bedrogen uitkomen (sep.) (r. 179)	• Als je denkt dat die sollicitatie een makkie wordt, zul je bedrogen uitkomen. Er zijn namelijk veel goede kandidaten en de eisen die het bedrijf stelt, zijn echt hoog. Je moet dus wel echt je best doen!
› **bedriegen (bedroog, heeft bedrogen)**	• De prijs van een doosje aardbeien is hetzelfde gebleven, terwijl er minder in zit. De klant wordt dus eigenlijk door de verkoper bedrogen.

uitvoerig (r. 194)	• De notulist had een heel uitvoerig verslag geschreven van de vergadering. Er stond bijna woord voor woord in wat iedereen had gezegd. • In mijn presentatie heb ik de voor- en nadelen van thuiswerken uitvoerig besproken. Ik zal ze nog even kort voor jullie samenvatten.
fraai (r. 225)	• De timmerman had een mooi ontwerp gemaakt voor een schuurtje in onze achtertuin. Toen het eenmaal gebouwd was, bleek het echter een stuk minder fraai dan op de tekening: het was heel donker en ook niet mooi afgewerkt.
› **verfraaien**	• Je tekst zit goed in elkaar, maar je kunt hem nog wat verfraaien door meer af te wisselen in woordkeus.
* **bespeuren** (r. 240)	• Ik bespeur enige aarzeling bij jou. Is dat gevoel juist? Twijfel je nog?
* **de cohesie** (r. 245)	• De mensen in deze buurt zijn erg nauw bij elkaar betrokken; ze voelen zich echt verbonden met elkaar. De sociale cohesie is dus groot.
werven (wierf, heeft geworven) (r. 271)	• De tafeltennisvereniging heeft te weinig leden en probeert daarom nieuwe mensen te werven. Met behulp van flyers en een artikel in de wijkkrant proberen ze er nieuwe leden bij te krijgen.
› **wervend**	• Dankzij de wervende tekst raakte ik enthousiast over de cursus theatersport. De tekst heeft zijn doel bereikt: ik heb me aangemeld!

Uitdrukkingen en woordgroepen

tot scheve ogen leiden (r. 7-8)	• De nieuwe medewerker kreeg een hoger salaris dan degenen die al tien jaar voor het bedrijf werkten. Dat leidde natuurlijk tot scheve ogen.
als klap op de vuurpijl (r. 18)	• Het feest was geweldig, met heerlijke hapjes en leuke muziek, en als klap op de vuurpijl trad er een bekende dansgroep op.
water bij de wijn doen (r. 37)	• Mijn partner wilde maar een week op vakantie, en ik drie weken. We hebben allebei wat water bij de wijn gedaan: we gaan twee weken weg.

de regie nemen (r. 38)	• Als je echt iets wilt veranderen, zul je zelf de regie over je leven moeten nemen. De situatie verandert namelijk niet vanzelf.
alles uit de kast halen (r. 79-80)	• Voor de presentatie heeft het team alles uit de kast gehaald om indruk te maken op de klant. Er was een mooie ontvangst, een rondleiding, een goede uitleg met veel illustratiemateriaal en tot slot een uitgebreide borrel.
gelijke monniken, gelijke kappen (r. 147)	• In dit bedrijf geldt: gelijke monniken, gelijke kappen. Iedereen wordt hetzelfde behandeld en krijgt dezelfde kansen.
koste wat het kost (r. 149)	• Ze was vastbesloten om het project op tijd af te ronden, koste wat het kost. Ze zette er alles voor opzij.
er zit niets anders op (r. 151-152)	• Vanwege de mist waren alle vluchten geannuleerd. Er zat dus niets anders op dan een dag later te vertrekken.
maar liefst (r. 161)	• Hij heeft maar liefst vijf grote prijzen gewonnen met zijn ontwerp. Ik vind dat echt veel!
dat laat onverlet dat ... (r. 169-170)	• Hij heeft een fout gemaakt, maar dat laat onverlet dat hij een waardevol teamlid is. Zijn fout verandert niets aan onze mening daarover.
toeters en bellen (r. 187-188)	• De nieuwe auto zit vol met alle mogelijke toeters en bellen, van verwarmde stoelen tot een autonoom parkeersysteem.
iemand het voordeel van de twijfel geven (r. 261-262)	• Hoewel niet alle leden van de sollicitatiecommissie volledig overtuigd waren van de kwaliteit van de kandidaat, gaven ze haar het voordeel van de twijfel en namen ze haar in dienst.

Op de website vind je de woorden in alfabetische volgorde (een lijst per hoofdstuk en een complete lijst voor het boek).

Opdrachten

Opdracht 2 | Invullen
Vul een van de woorden uit de vocabulairelijst in. Gebruik de goede vorm.

1 Ik was niet echt op zoek naar een andere baan, maar ik ben voor deze functie _____. Echt leuk dat ze me hiervoor gevraagd hebben!
2 Als bijbaan test Esmeralda nieuwe medicijnen. In het begin was ze daar wat _____ voor, maar nu ze weet hoe goed alles gecontroleerd en begeleid wordt, vertrouwt ze erop dat het goed gaat.
3 De studenten hadden _____ afgesproken om de toets niet te maken. Op die manier wilden ze protesteren tegen de hoge studiedruk.
4 We hebben een groepsreis gemaakt in Zuid-Afrika. Alles was _____ geregeld.
5 Als je gaat solliciteren, moet je er netjes uitzien. Dan maak je _____ een betere indruk.
6 De minister had een aantal ingrijpende maatregelen genomen en probeerde deze tegenover de bevolking te _____. Ze zei dat het nodig was om de economie te redden.
7 Als ik je vragen niet zo aardig beantwoord, dan spijt me dat, maar 's morgens ben ik _____ niet op mijn best. Ik moet eerst even wakker worden.
8 Het is belangrijker dat je plezier hebt in het sporten dan dat je _____ op een streng trainingsschema. Let vooral ook op hoe je je erbij voelt.
9 Joseph dacht dat hij zou winnen, maar hij _____. Net voor de finish werd hij ingehaald door een andere hardloper. Hij werd tweede.
10 Eerst woonde Jamal in een klein appartement, maar nu hij getrouwd is met zijn rijke vriendin, woont hij in een _____ villa.

Kijk voor nog een opdracht met de woorden van tekst 1 op de website.

Opdracht 3 | Uitdrukkingen en woordgroepen

a Welke uitdrukking past bij de afbeelding? Kies de juiste uitdrukking uit de lijst en noteer deze onder de afbeelding.

1 _____

2 _____

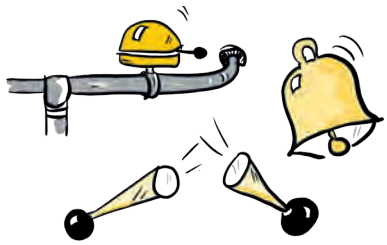

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

b Lees de volgende situaties en kies de uitdrukking van opdracht a die daar het best bij past. Maak een correcte zin.

1 Omdat ze de quiz had gewonnen, kreeg ze een T-shirt van de band en een kaartje voor het concert. Ook mocht ze nog met de bandleden op de foto.
2 Als je de ene klas een dagje vrij geeft, moet je de andere klassen ook vrij geven.
3 Om te slagen voor het examen Frans, maakte hij extra oefeningen, keek hij Franse films en ging hij zelfs op een Franse camping werken om zijn spreekvaardigheid te oefenen.
4 Ik zoek een simpele oven. Ik wil gewoon taarten kunnen bakken, meer niet.
5 Masha wil kamperen in een tent, Shaogang wil in een hotel overnachten. Uiteindelijk hebben ze als compromis een luxe caravan op een camping geboekt.
6 De dochter van de directeur van de school kreeg de hoofdrol in de musical, terwijl andere leerlingen beter konden zingen en acteren dan zij.

Op de website vind je een extra opdracht met de uitdrukkingen en woordgroepen.

Opdracht 4 | Vaste combinaties

a Zoek de juiste combinaties bij elkaar. Ze komen uit tekst 1. In elke combinatie hoort één werkwoord.

stellen voorwaarden zetten risico's spelen opleveren een rol kansen inwinnen advies bieden stappen

1 _____ _____
2 _____ _____
3 _____ _____
4 _____ _____
5 _____ _____
6 _____ _____

b Controleer de combinaties en verbeter ze indien nodig. Maak er vervolgens zinnen mee en bespreek deze met een medecursist.

c Maak klassikaal een verhaal met de verschillende vaste combinaties. Je kunt daarbij de zinnen van opdracht b gebruiken of nieuwe zinnen maken. De docent vraagt om een mooie startzin met een van de combinaties. Daarna roepen andere duo's een passende vervolgzin. De docent kiest het beste vervolg, waarna er een volgende zin wordt toegevoegd. Ga zo door tot alle combinaties een keer zijn gebruikt.

Opdracht 5 | Reageren
Reageer op deze vragen en zinnen. Gebruik in je reactie het woord of de woorden tussen haakjes.

1 De ontslagen werknemers hebben een vergoeding gekregen. Weet jij om hoeveel geld het gaat? (aanzienlijk)
2 Het gaat morgen de hele dag regenen tijdens het uitje. Balen zeg! (nu eenmaal)
3 Heeft Frank het conflict tussen de werknemers kunnen oplossen? (bemiddelaar/bemiddelen)
4 Sommige medewerkers vinden het lastig om feedback te geven aan hun leidinggevende. (huiverig)
5 Door de aangekondigde reorganisatie is de sfeer op de werkvloer al weken onrustig. (vrezen)
6 In de zorgsector zijn er echt veel vacatures op dit moment. (krapte)
7 Overal zie je de tekst 'Word nu buschauffeur!' (werven)
8 Zou jij bij een sollicitatiegesprek liegen over de hoogte van je vorige salaris? (uitkomen)
9 Gijs heeft Anika veel minder taken gegeven dan de rest van het team. Zullen haar directe collega's dat niet vreemd vinden? (tot scheve ogen leiden)
10 Het project moet al bijna af zijn. Denk je dat we de deadline nog gaan halen? (alles uit de kast halen)
11 Is jouw nieuwe laptop sneller dan je oude? (maar liefst)
12 Wat goed dat de onderhandelingen eindelijk zijn afgerond! (water bij de wijn doen)

Opdracht 6 | Solliciteren naar je droombaan
Werk in groepjes van drie of vier. Spreek over je ervaringen met solliciteren. Beantwoord daarbij de volgende vragen.

1 Wat zijn je ervaringen tot nu toe met solliciteren? Vertel daar heel kort over.
2 Wat verwacht je van een sollicitatiegesprek in Nederland? Schets een zo realistisch mogelijk beeld.

3 Wat weet je over de gang van zaken in je eigen land? En op welke punten wijkt dit mogelijk af van de Nederlandse manier van solliciteren?
4 Als je solliciteert, is het belangrijk dat je je verdiept in de bedrijfscultuur van het bedrijf waar je wilt gaan werken. Vertel elkaar in wat voor soort organisatie jij graag zou willen werken, en waarom. Beschrijf de bedrijfscultuur zo uitvoerig mogelijk. Denk bijvoorbeeld aan: de communicatie, kledingvoorschriften, bedrijfsuitjes en -evenementen, een hiërarchische structuur, een familiebedrijf, een bedrijf dat heel prestatiegericht is, een bedrijf waar het werken in een team een belangrijke rol speelt, een ngo, een international, de overheid, een baan als ambtenaar, zzp'er ...

Opdracht 7 | Videofragment
Kijk voor de luisteropdracht op de website.

Grammatica 1 | Adjectief

> Zo, dat is een fraaie villa! Met jouw riante salaris kun je je wel zo'n woning veroorloven.
> – Ik, een riant salaris? Hoe kom je daar nou bij?
> Jij bent toch financieel directeur? Ik dacht dat je er wel warmpjes bij zat.
> – Nou, ik heb maar een bescheiden salaris, hoor. Bovendien trekt een knus houten huisje op de hei me meer dan zo'n enorme villa.

Onderstreep de adjectieven en bespreek met elkaar de regels. Hoe zat het ook alweer?

Let op: in deze dialoog staan ook uitzonderingen op de regels. Welke drie uitzonderingen zijn dat?

Op de website vind je meer uitleg over de grammatica en kun je de dialoog beluisteren.

Opdracht 8 | Adjectief
Vul het gegeven adjectief in. Gebruik de juiste vorm.

1 In het _____ schoolsysteem zijn leerlingen van 5 tot 16 jaar leerplichtig. (huidig)
2 Slechts een _____ meerderheid is het eens met het voorstel van het afdelingshoofd. (krap)
3 De nieuwe stagiair is een _____ en _____ jongen. (aardig) (bescheiden)
4 Vroeger kreeg je uit de koffieautomaat koffie in een _____ bekertje. Tegenwoordig is dit een _____ exemplaar, tenzij je je eigen beker gebruikt. (plastic) (karton)
5 Veel misverstanden bij internationale samenwerkingen zijn te wijten aan _____ verschillen. (cultureel)
6 Mijn collega zei dat ik er best oud uitzag voor mijn leeftijd. Ik vond dat zo'n _____ opmerking. (bot)
7 Na het etentje gingen we met het hele team naar een karaokebar. Het was echt een _____ uitje! (geslaagd)
8 Soms krijgen werknemers een _____ geldbedrag als ze worden ontslagen. Dat noemen we ook wel een _____ handdruk. (flink) (goud)
9 Het nieuwe hoofdkantoor wordt naast het _____ station gebouwd. (centraal)
10 Larissa wil graag een beugel om haar _____ tanden mee recht te zetten. (scheef)

Op de website vind je een extra opdracht met adjectieven.

Opdracht 9 | Wervende tekst
Schrijf een wervende vacaturetekst met adjectieven. Daarbij kan het gaan om het werven van leden, vrijwilligers of personeel.

Voorbeeld:
Kom je bij ons **prachtige** bedrijf werken? Er werken veel **ervaren** en **behulpzame** collega's. We hebben **heerlijke** vegetarische kroketten in de kantine en een **ruime** keus aan thee en koffie. Verder kun je altijd terecht in de **grote** sporthal, voor een **pittig** lesje kickboksen of een **uitdagende** yogales.

Opdracht 10 | Cultuurverschillen
Cultureel bepaalde verschillen kunnen verwarring en misverstanden veroorzaken. Bespreek met een medecursist de volgende vragen.

1 Je moet morgen vóór 9.00 uur een rapport indienen, maar het is nog lang niet klaar en je hebt net familie te logeren. Wat doe je?
- ☐ a Je gaat er koste wat het kost voor zorgen dat je de deadline haalt.
- ☐ b Je vraagt een collega om het rapport voor jou te schrijven. Desnoods wil je ervoor betalen.
- ☐ c Je gaat de deadline niet halen, maar dat is niet erg. Op het werk weten ze immers dat je familiebezoek hebt.
- ☐ d Anders, namelijk …

Licht je antwoord toe.

2 Je hebt een vergadering over een nieuw project. Je vindt dat het project niet lekker loopt. Je collega Madelief heeft wel wat gedaan, maar je vindt dat de kwaliteit van haar werk te wensen overlaat. Een andere collega, Fedde, komt zijn afspraken niet na. Je hebt het gevoel dat je de enige bent die hard werkt. Je teamleider is ook aanwezig bij het overleg. Geef je je onvrede aan? Waarom (niet)?

3 Je hebt een e-mail gestuurd aan een klant, maar er stond een grote fout in. Er moest nog een 0 achter het bedrag dat je had genoemd. Wat doe je?
- ☐ a Je belt de klant op om te zeggen dat je een fout hebt gemaakt. Fouten maken is menselijk, toch?
- ☐ b Je haalt je schouders op en meldt het terloops bij je leidinggevende. Niets aan de hand; fouten maken we allemaal.
- ☐ c Je gaat met knikkende knieën naar je leidinggevende en vertelt wat er is gebeurd.
- ☐ d Je zegt niks en hoopt maar dat niemand het zal merken. Je schaamt je dood.

4 Je hebt een afspraak bij de dokter en vertelt wat je klachten zijn. Hij zegt: 'Ik heb zo gauw niet paraat wat het zou kunnen zijn. Ik zoek het even op.' Hij kijkt op zijn scherm.
Een dokter die het antwoord niet weet, wat vind je daarvan?

5 Bijna iedereen tutoyeert elkaar tegenwoordig. Kinderen zeggen nauwelijks nog u tegen volwassenen.
a Wat is jouw mening hierover?
b Tegen wie zeg jij zelf u?

Ga naar de website voor een extra luisteropdracht.

Opdracht 11 | Wehkamp
Een vrouwelijke bedrijfsjurist bij Wehkamp ontdekte dat zij € 1000,- per maand minder verdiende dan haar mannelijke collega. Lees het bericht hierover.

Toen de vrouw het gerucht hoorde dat haar mannelijke collega met dezelfde functie veel meer verdiende, kaartte zij dat intern aan.

'Het ergste vond ik de manier waarop Wehkamp met de kwestie omging. Op het moment dat ik het beloningsverschil aankaartte, hadden we samen een oplossing kunnen vinden. In plaats daarvan werd ik genegeerd, gingen ze gesprekken uit de weg en werd er zelfs gedreigd dat ik mijn baan wel kon vergeten als ik er niet over ophield. Ik heb daarom lang en vaak getwijfeld of ik wel (juridische) stappen wilde nemen', zegt de vrouw hierover. 'Uiteindelijk heb ik besloten om toch door te zetten, omdat Wehkamp niet de enige werkgever is die zo negatief reageert op een vraag over discriminatie. Het komt veel te vaak voor dat de werknemer er na zo'n vraag uit wordt gewerkt. Ik wilde daartegen opkomen en wil anderen aanmoedigen dat ook te doen.'

Je hebt dit op internet gelezen en je schrijft een korte reactie onder het bericht. Daarin geef je je mening over het voorval. Gebruik ongeveer 100 woorden.

Intro

Opdracht 12 | Videofragmenten
Bekijk de videofragmenten op de website.

Opdracht 13 | Het ui-diagram
Interculturele communicatie betekent communicatie tussen twee culturen. Hoelang je ook in een land woont en hoe goed je een taal ook kent, als het niet je vaderland en je moedertaal zijn, dan blijft het vaak lastig om die andere cultuur te doorgronden. Het is moeilijk om het binnenste van de culturele ui te bereiken.

Bekijk de afbeelding en beantwoord in groepjes de vragen voordat je de tekst gaat lezen.

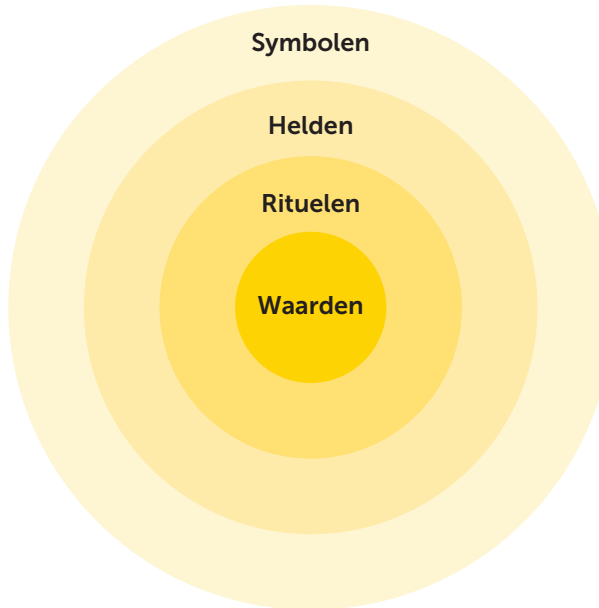

Het ui-diagram van Hofstede

Bron: G. Hofstede (1992). *Allemaal andersdenkenden: omgaan met cultuurverschillen.* Amsterdam, p. 19

1 Welke symbolen, helden, rituelen en waarden zijn kenmerkend voor jouw cultuur?
2 Waar loopt een Nederlander in jouw cultuur tegenaan?

Column Paulien Cornelisse

Lees de volgende column en vertel in een paar zinnen waar deze over gaat. Geef een korte reactie op de inhoud en/of de stijl van deze column. Heeft hij je geamuseerd, geërgerd of aan het denken gezet?

Zitten

Ik sprak iemand van wie de vriend Braziliaan was. Hij leerde Nederlands en verbaasde zich het allermeest over dit: hoe vaak Nederlanders het over 'zitten' hebben. En dat is inderdaad vaak, als je er even over nadenkt. 'Ik zit hier al een uur te wachten', kun je zeggen, ook als je niet aan het zitten bent. 'Ik zit thuis', idem dito. Je kunt namelijk best thuis zitten als je in werkelijkheid aan het rondlopen bent.

De oorspronkelijke betekenis van zitten heeft iets te maken met het plaatsen van het achterste op een horizontaal vlak. Maar er zijn veel gebruiken die daar in de verste verte niets meer mee te maken hebben. Wat te denken van deze: 'Hé hé, jongedame, niet aan de knopjes van het fornuis zitten!' 'Aanzitten' wordt bijna altijd gebruikt in de kinderlijke sfeer ('Het was een heel leuk museum want we mochten overal aanzitten!'). Stel dat je als Braziliaan deze kinderlijke betekenis van 'aanzitten' hebt geleerd, dan moet het heel verwarrend zijn dat er soms bij een diner ook aangezeten wordt – maar dan is het juist weer iets sjieks waar geen kinderen aan te pas komen. Om nog maar te zwijgen over deze zin: 'Er zit kauwgum aan mijn broek.' Zeer vreemd.

Maar dat is nog niet alles, want we gebruiken 'zitten' ook voor kleding: 'Deze trui zit het lekkerst.' Dat geen Nederlander hierbij denkt aan een trui die op een stoeltje zit, lijkt me voor een buitenstaander moeilijk te begrijpen.

En omdat 'zitten' hiermee blijkbaar nóg niet genoeg gebruikt wordt, zeggen we ook nog 'die zit!' als iemand een rake opmerking heeft geplaatst of anderszins gescoord heeft.

De vraag is natuurlijk: waarom gebruiken wij 'zitten' zo vaak? Of anders gezegd: wat zien wij zitten in zitten? Zegt het iets over ons zittende bestaan? Zitten wij vast aan onze bankstellen en bureaustoelen, en heeft het woord 'zitten' van hieruit onze taal veroverd? Zouden Brazilianen het

leven meer dansend bekijken? Het klinkt als een cliché, maar het lijkt me aan de andere kant ook weer geen toeval dat juist een Braziliaan struikelt over dat zitten. Of probeer ik het allemaal weer te cultureel te duiden en berust het allemaal maar op toeval?

Dat loop ik me nu al dagen af te vragen.

Bron: *Taal voor de leuk*, 2018 (eerder verschenen in *NRC Handelsblad*, 31 mei 2013)

Paulien Cornelisse is columnist en cabaretier. Ze schreef *Taal is zeg maar echt mijn ding* (2009), waarvan meer dan 400.000 exemplaren zijn verkocht. In de jaren die volgden schreef Cornelisse meerdere boeken, waaronder *En dan nog iets* (2012), *De verwarde cavia* (2016), *Taal voor de leuk* (2018) en *Japan in honderd kleine stukjes* (2020). Daarnaast schrijft ze columns en artikelen.

Heb je het materiaal op de website al bekeken? Op de website vind je niet alleen extra opdrachten met het vocabulaire van de teksten, maar ook de audiobestanden van de twee teksten, grammatica- en prepositieoefeningen, liedjes en sketches.

Reflectie

Aan het eind van het hoofdstuk is het goed om even stil te staan bij het geleerde. In dit hoofdstuk is aandacht besteed aan de onderwerpen: solliciteren, adjectieven, culturele verschillen, indirecte rede en mening geven.

1 Wat vond je hiervan het lastigst om te doen? En wat het leukst?
2 Noteer voor jezelf een punt waar je de komende tijd extra aandacht aan wilt besteden.
3 Behalve in het boek staan er ook opdrachten op de website. Heb je die allemaal al gedaan?
4 Tot slot: noteer drie nieuwe woorden uit dit hoofdstuk die je recent hebt gebruikt of deze week actief gaat gebruiken.